

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ ตัวแทนหัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 278 คน ประกอบด้วย ชุมชนทุ่งเจริญ ชุมชนพิพิธภัณฑ์ ชุมชนพระอารามหลวง จำนวน 912 ครัวเรือน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนหัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 278 คนได้กำหนดจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิธีการศึกษา คือจำนวนครัวเรือนจาก 3 ชุมชน จำนวน 912 ครัวเรือน นำมาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ (Taro Yamane) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีบังเอิญที่มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งจะได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 278 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ปลายเปิดและปลายปิดแบ่งออกเป็น 3 ตอน คั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลการวัดระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการดำเนินงาน
3. ด้านการติดตามตรวจสอบ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลตามประสงค์การศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการศึกษาในครั้งนี้ศึกษาจาก ประชากรในพื้นที่รอบคลองคูเมือง 3 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนทุ่งเจริญ ชุมชนพิพิธภักดิ์ ชุมชนพระอารามหลวง จำนวน 278 คน สุ่มตัวอย่างจากตัวแทนหัวหน้าครอบครัว ๆ ละ 1 คน มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลการวัดระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามตรวจสอบ และตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์เนื้อหาและเรียงลำดับในแต่ละประเด็น

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา จำนวน 278 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ชุมชนพระอารามหลวง คิดเป็นร้อยละ 43.17 รองลงมา คือชุมชนทุ่งเจริญ ร้อยละ 34.89 และชุมชนพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ 21.94 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามตรวจสอบ และด้านการวางแผน ตามลำดับ ชุมชนที่มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ชุมชนพิพิธภัณฑ์ ชุมชนทุ่งเจริญ และชุมชนพระอารามหลวง จำแนกระหว่างชุมชนตามรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ชุมชนพิพิธภัณฑ์ ด้านการติดตามตรวจสอบ ด้านการดำเนินงาน และด้านการวางแผน ชุมชนทุ่งเจริญ ด้านการติดตามตรวจสอบ ด้านการดำเนินงาน และด้านการวางแผน ชุมชนพระอารามหลวง ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามตรวจสอบ และด้านการวางแผน

3. ผลการสรุปข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไป ในการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะ ในด้านต่าง ๆ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน คือ ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมก่อนการดำเนินโครงการทุกครั้ง ควรมีการประเมินความเป็นไปได้หรือความคุ้มค่าของโครงการก่อนดำเนินการ ควรมีการสอบถามประชาชนประกอบการจัดทำแผนการดำเนินการ ด้านการดำเนินงาน คือ ก่อนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบล่วงหน้า เทศบาลควรมีความจริงใจในการดำเนินกิจกรรมกับชุมชน โครงการที่เทศบาลจัดทำประชาชนในชุมชนยังไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร และด้านการติดตาม

ตรวจสอบ คือ ควรมีการแจ้งรายละเอียดของโครงการให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง เมื่อชุมชนแจ้งปัญหาเกี่ยวกับโครงการเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดควรดำเนินการแก้ไขโดยทันที เทศบาลควรมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ในครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญควรแก่การนำอภิปรายผล คือ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยภาพรวมเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามตรวจสอบและด้านการวางแผน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่เห็นความสำคัญในชุมชนของการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ของชุมชนก็เป็นได้ ความร่วมมือส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นหลังจากเกิดปัญหาแล้ว แต่ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันปัญหา อีกทั้งขาดการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ สอดคล้องกับ(ณิชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร. 2550 : 193) วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่ไม่รู้และไม่สนใจการเมือง และไม่คิดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเมือง คนที่มีความคิดทางการเมืองแบบนี้จึงไม่คิดว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนมีสำนึกทางการเมืองต่ำ ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

และผลการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ซึ่งแยกออกเป็นรายด้าน รวม 3 ด้าน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. ด้านการวางแผน เมื่อนำผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มาพิจารณาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อยที่สุดมี 3 ข้อ คือ ข้อ 7 การร่วมวางแผนในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น รองลงมา คือข้อ 6 การร่วมกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ และข้อ 4 การร่วมวางแผนพิจารณาโครงการ ส่วนระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับปานกลาง มี 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 1 การเสนอปัญหาของชุมชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ข้อ 2 การร่วมแก้ไขหรือทบทวนการวางแผนโครงการที่จะแก้ปัญหา ข้อ 3 การเสนอความคิดเห็นในการวางแผน และข้อ 5 การร่วมกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจัดลำดับความสำคัญของปัญหา หากจำแนกเป็นรายชุมชนจะ

เห็นว่าระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการวางแผนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชุมชนพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชุมชนทุ่งเจริญ และชุมชนพระอารามหลวง อาจจะเป็นเนื่องจากประชาชนในชุมชนพระอารามหลวงไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ของชุมชนก็เป็นได้ ความร่วมมือส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นหลังจากเกิดปัญหาแล้ว แต่ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันปัญหา อีกทั้งขาดการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการสอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก (อนุวงศ์ ชานบุตร, 2543 : 12) กล่าวว่าประชาชนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร ขณะเดียวกันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ของชุมชนสร้างความมั่นใจหรือความเชื่อมั่นในกระบวนการวางแผนของโครงการ

2. ด้านการดำเนินงาน เมื่อนำผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มาพิจารณาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าระดับ ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมากมี 1 ข้อ คือ ข้อ 6 การร่วมดูแลรักษาสวนหย่อมที่อยู่รอบคลองคูเมือง ส่วนระดับปานกลางมีจำนวน 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือข้อ 7 การร่วมกิจกรรมการปลูกต้นไม้รอบคลองคูเมือง ข้อ 4 การร่วมแรงช่วยเหลือการดำเนินงานกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ข้อ 5 การรับรู้การดำเนินโครงการงานปรับปรุงภูมิทัศน์ ข้อ 1 การร่วมประชุมกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ข้อ 2 การแสดงความคิดเห็นและซักถามในที่ประชุม และข้อ 3 การให้ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมืองต่อสมาชิกเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด หากจำแนกเป็นรายชุมชน จะเห็นว่าระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชุมชนพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชุมชนทุ่งเจริญ และชุมชนพระอารามหลวง เป็นไปได้ว่าการดำเนินงานเป็นกิจกรรมที่ประชาชนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน คือประชาชนได้เข้าไปร่วมดูแลรักษาสวนหย่อม การปลูกต้นไม้ และการช่วยเหลือในการดำเนินงานร่วมกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จึงทำให้มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการดำเนินงานเป็นลำดับที่ 1 สอดคล้องกับ โคเฮน และอัฟโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff 1980 อ้างใน อนุวงศ์ ชานบุตร, 2543 : 12) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision-making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรม (implementation) ซึ่งอาจเป็นไปได้ในรูปแบบของการเข้าร่วมโดยการให้มีการสนับสนุนทางด้าน

ทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมแรงร่วมใจในการรับผลประโยชน์(benefits) ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

3. ด้านการติดตามตรวจสอบ เมื่อนำผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มาพิจารณาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 1 การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ข้อ 3 การแสดงการคัดค้านทันทีที่เห็นว่า การปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ไม่ถูกต้อง ข้อ 2 การติดตามการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความ ต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ข้อ 5 การตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ข้อ 4 การตรวจสอบโครงการการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และข้อ 6 การเสนอแนะผลการตรวจสอบการดำเนินงานการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง หากจำแนกเป็นรายชุมชนจะเห็นว่าระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการติดตามตรวจสอบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชุมชนพิพิธภัณฑฯ ชุมชนทุ่งเจริญ และชุมชนพระอารามหลวง เป็นไปได้ว่ากิจกรรมการติดตามตรวจสอบเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังจากการดำเนินงานที่ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามมากนัก แต่หากเป็นสิ่งที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดดำเนินการเอง ส่วนในประเด็นการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง การคัดค้านทันทีที่เห็นว่า การปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ไม่ถูกต้อง การติดตามการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความ ต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในประเด็นที่กล่าวมาเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของชุมชนจึงทำให้ประชาชนในชุมชนสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในลำดับรองลงมาจากด้านการดำเนินงาน สอดคล้องกับ โคเฮน และอัฟไฮฟ์ (Cohen and Uphoff 1980 อ้างใน อรุวงศ์ ชาบุคร. 2543 : 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์(benefits) ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัวและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมคือ ไป

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ เพื่อศึกษาข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลอง

คู่มือ ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปวางแผนพัฒนานโยบายเชิงบริหารให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านการวางแผน ควรให้ความสำคัญในการนำไปปรับปรุงพัฒนา คือ ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมก่อนการดำเนินโครงการทุกครั้ง ควรมีการประเมินความเป็นไปได้หรือความคุ้มค่าของโครงการก่อนดำเนินการ ควรมีการสอบถามประชาชนประกอบการจัดทำแผนการดำเนินงาน ตามความหมายนโยบายในแง่ที่เป็น แนวทางในการปฏิบัติงาน ของรัฐบาล (อ้างใน จุมพล หนิมพานิช, 2529 : 568 และกุลชน ธนาพงศธร, 2532 : 78) ให้ความหมายว่า เป็นแนวทางกว้างๆที่รัฐบาลไม่ว่าระดับใดก็ตาม ได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายหรือตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ด้านการดำเนินงาน ควรให้ความสำคัญในการนำไปปรับปรุงพัฒนา คือ ก่อนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบล่วงหน้า เทศบาลควรมีความจริงใจในการดำเนินกิจกรรมกับชุมชน โครงการที่เทศบาลจัดทำประชาชนในชุมชนยังไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร ตามแนวคิดของนักรัฐศาสตร์เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในแง่ที่เป็น กิจกรรมของรัฐบาล คือ สิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำ Ira Sharkansky อธิบายว่า เป็นกิจกรรมต่างๆที่รัฐบาลจัดทำขึ้น เช่น การบริการสาธารณะ การออกกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ การควบคุมกิจกรรมของบุคคลหรือธุรกิจเอกชน การจัดพิธีกรรมอันถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของสังคมหรือแม้แต่การควบคุมกิจกรรมทางการเมืองอื่นๆ Jame B. Anderson เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นมาเพื่อสนองตอบปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางที่รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาลกำหนดขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้นเอง (อ้างใน จุมพล หนิมพานิช, 2529 : 567-568)

3. ด้านการติดตามตรวจสอบ ควรให้ความสำคัญในการนำไปปรับปรุงพัฒนา คือ ควรมีการแจ้งรายละเอียดของโครงการให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง เมื่อชุมชนแจ้งปัญหาเกี่ยวกับโครงการเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดควรดำเนินการแก้ไขโดยทันที เทศบาลควรมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6-7) ที่ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล ร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อสังเกตที่จะได้นำเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอันอาจเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายหรือวางยุทธศาสตร์ ในการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถืออยู่ในเกณฑ์ที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังไม่สามารถที่จะตัดสินใจว่าต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมืองอย่างไร ประกอบกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ยังมีความต้องการหรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวพอสมควร ดังนั้นเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจึงควรให้ความสำคัญกับการเข้าถึงประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง โดยอาจจะทำในลักษณะการจัดเวทีประชาคมเพื่อแสดงความคิดเห็นและลงประชามติของข้อเสนอแนะนั้นๆ การประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้น การส่งเสริมแนะนำ การร่วมประชุม เป็นต้น ซึ่งหากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด อาจจะอยู่ในระดับที่สูงกว่าเดิม ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนในชุมชนมีข้อเสนอแนะให้เทศบาลจัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่างที่เพียงพอ การปรับปรุงถนนให้เข้าถึงและปลอดภัย และการจัดสถานที่ที่จอดรถให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

ในการศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่น่าจะนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1. ศึกษาเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ของชุมชนที่อาศัยอยู่รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2. ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบคลองคูเมือง ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY